

Caramelles

Lluçà

Ubicació

Comarca: Lluçanès
Lloc/Adreça: Nucli urbà de Santa Eulàlia de Puig-oriol. Lluçà
Emplaçament Nucli urbà de Santa Eulàlia de Puig-oriol i algunes masies de Lluçà

Coordenades:

Latitud: 42.06834
Longitud: 2.07242
UTM Est (X): 423262
UTM Nord (Y): 4657780

Classificació

Número de fitxa 08109 - 190
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Música i dansa
Estil / època: Contemporani
Segle XIX-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Obert
Ús actual: Lúdic
Titularitat Pública

Fitxes associades:

[Nucli urbà de Santa Eulàlia de Puig-oriol](#)

Autoria de la fitxa Jordi Compte i Marta Homs

Data de registre de la dt., 14/07/2009 - 02:00

fitxa:

Descripció

Les caramelles són unes cançons populars, de caire religiós i festiu, que es canten per Pasqua (resurrecció de Jesucrist a nivell cristià i primavera a nivell laic).

Actualment a Lluçà les caramelles es canten Diumenge de Pasqua pels carrers i a l'església de Santa Eulàlia de Puig-oriol, i el Dilluns de Pasqua per algunes cases de pagès del municipi: Rocadenbosch, la Garona, Curtius, el Molí de Puig-oriol i a davant la casa del Panadero a la urbanització Llocsà. Fa uns deu o dotze anys s'anava a algunes cases més. Les cantades van a càrrec dels nens i nenes del poble, petits i més grans i la vestimenta que porten és la següent: els nens porten vestit de vellut negre (armilla i pantaló al turmell), mitjons gruixuts blancs i espadnyes de vetes, també faixa i barretina i un llacet al coll de la camisa blanca. Les nenes porten una faldilla, totes igual, que és del fons de vestuari de la colla, igual que el gipó negre. Van amb camisa blanca, mitges blanques i espadnyes de vetes. Totes porten un mocador vermell del fons de vestuari comunitari. Si convé pel ball que puguin fer també es posen caputxa, que també és del fons comunitari. Al cap hi porten la ret i als braços també.

Durant la cantada es recullen diversos donatius: diners, lllaminadures, galetes i algun glop de vi com al Molí de Puig-oriol. Els diners que actualment es recullen són cap uns 400-500 euros cada any. Es recullen en una cistella molt peculiar amb forma de barretina gegant i la porten els nens. Si es vol es pot penjar d'un pal exprés per fer-la arribar als balcons i finestres.

Amb els diners que es recullen els nens i nenes juntament amb els pares, després d'una reunió, decideixen on es pot anar d'excursió. Els caramellaires ho tenen tot pagat i l'excursió és oberta a tothom. També amb el que es recull es va fent reposició de materials i roba per als caramellaires.

Actualment la directora i la persona que dinamitza des de ja fa una vintena d'anys la colla caramellaire de Lluçà i Santa. Eulàlia és l'Eva Boixadé.

Observacions:

Les imatges hen estat cedides per Imma Boixadé Calm

Història

La festa de les caramelles és una festa pasqual que té lloc tradicionalment a la Catalunya Vella i al nord de la Catalunya Nova, en què una colla de cantaires visiten cases i masies davant les quals canten les cançons anomenades també caramelles. En el seu origen, els caramellaires recorrien els diversos masos anunciant la bona nova de la Resurrecció de Crist. Era una clara referència a la resurrecció de la naturalesa. A canvi de la notícia, se'ls obsequiava amb ous, botifarres i menges greixoses, cosa que indicava que la Quaresma s'havia acabat. Amb el que es recaptava es feia tradicionalment una berenada. En molts indrets, les caramelles van acompanyades de trabucaires i danses populars (balls de bastons, de cascavells, cercolets, etc.). Segons el temps i el lloc les Caramelles també s'anomenen Camalleres, Camarelles, Camilleres, Camelleres, Camijeres, Creïlles o Goigs de les Caramelles. A la Catalunya Nord s'anomenen Goigs dels Ous. Tradicionalment, les colles sortien Dissabte de Glòria després de la Vetlla Pasqual, a la nit, però en l'actualitat també surten Diumenge i Dilluns de Pasqua.

A Lluçà les caramelles i els cants es preparen uns dos mesos abans de Pasqua en el Local Social del poble de Santa Eulàlia de Puig-oriol. Fa uns sis anys s'anava a assajar al Centre cultural Jan dels Pins, a la capella fonda de l'església de Santa Eulàlia de Puig-oriol. Aquí és on la colla hi té el local i totes les seves indumentàries: esclops, vestuari divers, bastons de ball, picarols, standard, cistell, pal de ball de cintes,.. Tot heretat d'una antiga mestra, la Montserrat Farrés, mestra del poble, que durant bastants anys va dinamitzar la colla abans que l'Eva Boixadé.

Durant la història de la colla s'ha anat unes tres vegades a concurs de caramelles: dos a Sant Julià de Vilatorrada i un a Casserres.

Antigament cantaven caramelles els homes adults i passaven per les cases amb eugues i música d'acordió diatònic. Els deien els gojaires.

Bibliografia

AMADES, Joan (1983). Costumari Català. El curs de l'any. Salvat Editores, S.A i Edicions 62, S.A.

